

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Ede
T.a.v.
Postbus 9022
6710HK Ede

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Onze referentie
174764

Olonummer
5107895

Bijlagen
0

Datum 21 december 2020
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Gegevens beschermd(e) monument(en)

Naam	
Adres	Sterkerij 14
Postcode/plaats	6717XR Ede
Gemeente/provincie	Ede; Gelderland;
Monumentnummer	527070

Geacht college,

Op 3 november 2020 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- Aanpassen van de omvang en verdeling van de staanders en de wijze van monteren. Zoek aansluiting bij bestaande verdeling staanders;
- De gebruikte kleur voor de staanders te heroverwegen;
- Details van het aanpassen van kozijnen en deuren aan de nieuwe vloerhoogte;
- Tegengaan van verrommeling.

In onderstaande motivering licht ik dit nader toe.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

De voormalige kantine van het ENKA terrein wordt momenteel gerestaureerd en herbestemd. In deze fase zullen de bovenverdiepingen worden herbestemd en in gebruik genomen voor maatschappelijke functies waaronder een kinderdagverblijf, aanvullende schoollokalen t.b.v. de onderliggende basisschool, een buitenschoolse opvang en diverse praktijk- en vergaderfuncties. Eerder is al geadviseerd over deze plannen. Hier worden nog een aantal nadere details ter goedkeuring aan mij voorgelegd.

Motivering

De aanvraag heeft betrekking op het voormalig was-, kleed- en schaftlokaal van de ENKA kunstzijdefabriek. Het gebouw met loopbruggen werd in 1950-51 gebouwd naar een ontwerp van architect Dirk Masselink. De bouwstijl vertoont invloeden van het naoorlogs functionalisme en is een vroeg voorbeeld van de zogenaamde 'megastructuur', een relatief groot gebouw dat uiteenlopende functies en verkeerswegen in zich opneemt.

Dit voor die tijd zeer moderne bouwwerk, was indertijd toonaangevend en heeft landelijk voor vele bedrijfskantines als voorbeeld gediend. Het gebouw beslaat een rechthoekig grondplan en telt twee bouwlagen van gelijke breedte en lengte plus een derde, terug gelegen bouwlaag met omlopend terras. Het gebouw heeft een betonnen casco en dito vloeren en is voornamelijk opgetrokken uit beton, baksteen, staal en glas.

Het voormalige kantinegebouw bezit cultuurhistorische waarden als illustratie van het pionierskarakter van de bedrijfsleiding in sociaaleconomisch opzicht. Daarnaast is het gebouw van algemeen belang vanwege het innovatieve ontwerp voor de typologische ontwikkeling van naoorlogse bedrijfskantines in Nederland. Het is een belangrijke exponent van het naoorlogse functionalisme en van waarde vanwege de toegepaste bouwtechnische constructies.

Naar aanleiding van mijn eerdere advies met kenmerk 151431 stonden nog een aantal zaken open. Het betreffen de details van de nieuwe vensters in de kopgevel, het ontwerp van het hek op de terrasverdieping en het type plafondafwerking. Daarnaast werden nog opmerkingen gemaakt over behoud van de transparantie en de ruimtelijkheid van het gebouw in relatie tot een aantal ingrepen, zoals een verhoogde verdiepingsvloer, het plaatsen van thermische installaties en een extra verdiepingsopbouw op de tweede verdieping. Daarnaast werd nog geadviseerd om de bestaande toestand van de bijzondere kolommen op de eerste verdieping zichtbaar te houden.

Allereerst wil ik BOEI complimenten geven voor de manier waarop ze met mijn eerdere advies omgegaan zijn. Ik kan definitief akkoord geven voor de plannen voor herbestemming van het kantinegebouw, en de daarmee gepaard gaande aanpassingen en toevoegingen.

Ik kan instemmen dat de oude lamellen worden vervangen voor stalen kozijnen met kiepramen. Dit is nodig voor meer daglichttoetreding om de achterliggende ruimtes te kunnen gaan gebruiken. Door deze ingreep worden de monumentale waarden van monument niet onevenredig aangetast.

Ten aanzien van de opklimbaarheid en de doorvalbeveiliging wordt een losstaand 1,5 meter hoog RVS gaashekwerk achter het huidige hek geplaatst. In de proefopstelling krijgen de staanders dezelfde kleur als het bestaande hek. De bovenregel vervalt in de uitvoering. Om een zo rustig mogelijk beeld te krijgen adviseer ik om goed te kijken naar de verdeling van de staanders, evenals de wijze van monteren. Door de staanders zo dun mogelijk uit te voeren en in lijn te plaatsen met de bestaande staanders en de wijze van monteren minder grof te maken, valt dit nieuwe hek zo goed als weg. Te overwegen valt nog om voor de nieuwe staanders een lichte antracietkleur of betonkleur te gebruiken. Dat lijkt mij passender dan in dezelfde kleur.

Om het grootste deel van de installaties uit het zicht te realiseren wordt op de eerste verdieping een verlaagd systeemplafond van het type Rockfon Krios toegepast. Dit is al eerder gedaan in het souterrain. Ik wil nogmaals meegeven dat bij de afwerking van het verlaagde plafond aangesloten kan worden bij het monument door bijvoorbeeld voor akoestische Celotex plafondtegels te kiezen.

Karakteristiek aan de bovenverdieping is de grote en hoge open ruimte, waarvan de transparantie de belangrijkste eigenschap is. Door een verhoogde verdiepingvloer en een nieuwe verdiepingopbouw te plaatsen wordt de ruimtelijke beleving van deze laag aangetast.

Allereerst vraag ik nog aandacht voor de aanpassing van kozijnen en deuren in het trappenhuis/ vleugels van de eerste en tweede verdieping door de verhoging van de vloer. Ik krijg daar nog graag nadere details van.

Ten aanzien van de transparantie is geprobeerd om zoveel doorzicht door het gebouw te krijgen. Dit wordt bereikt met zoveel mogelijk glazen binnengevels. Dit is wat mij betreft goed gelukt. Akkoord.

Ik ben ook akkoord met het plaatsen van de achterzetgevels op de eerste en tweede verdieping zoals ook in het souterrain is gebruikt.

De installaties op het dak worden tussen de zonnepanelen met dakkappen weggewerkt. Dat lijkt mij een goede keuze.

Verder wil ik nog meegeven dat moet voorkomen worden dat het gebouw verrommeld. Ik zou voor eenheid gaan bij keuze voor parasols en zonneschermen. Daarnaast kunnen de verschillende functies 's avonds een rommelig lichtbeeld geven. Veel is afhankelijk van het gebruik maar het kan goed zijn om hier nog eens naar te kijken.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij *'Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten'* op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de minister van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Onze referentie

174764

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

adviseur architectuurhistorie